

Research Paper

Factors Related to Nurses' Attitudes Toward the Elderly Care: The Predictive Roles of Altruism, Moral Intelligence, Life Satisfaction and General Health

Maryam Ghorbani¹, Raha Salehabadi², Neda Mahdavi³, *Mostafa Rad²

1. Department of Nursing, Student Research Committee, School of Nursing and Midwifery, Sabzevar University of Medical Sciences, Sabzevar, Iran.
2. Department of Nursing, Iranian Research Center on Healthy Aging, School of Nursing and Midwifery, Sabzevar University of Medical Sciences, Sabzevar, Iran.
3. Department of Biostatistics and Epidemiology, Non-Communicable Diseases Research Center, School of Health, Sabzevar University of Medical Sciences, Sabzevar, Iran.

Citation: Ghorbani M, Salehabadi R, Mahdavi N, Rad M. [Factors Related to Nurses' Attitudes Toward the Elderly Care: The Predictive Roles of Altruism, Moral Intelligence, Life Satisfaction and General Health (Persian)]. Iranian Journal of Ageing. 2021; 16(2):248-259. <https://doi.org/10.32598/sija.16.2.2767.1>

doi: <https://doi.org/10.32598/sija.16.2.2767.1>

Received: 29 Oct 2020

Accepted: 29 Nov 2020

Available Online: 01 Jul 2021

Key words:

Nurses, Attitude, Moral intelligence, Altruism, Health, Life satisfaction, Care, Elderly

ABSTRACT

Objectives Nurses' attitudes affect their preference for caring for the elderly as well as the quality of care. This study aims to investigate the factors related to nurses' attitudes toward the elderly care and assess the predictive roles of altruism, moral intelligence, life satisfaction and general health.

Methods & Materials This descriptive-analytical study with a cross-sectional design was conducted on 265 nurses working in hospitals in Sabzevar, Iran in 2019. Data were collected using a demographic form, Kogan's Attitudes Toward Old People Scale, Lennick and Kiel's Moral Competency Inventory, Carlo's revised form of Prosocial Tendencies Measure, Diener's Satisfaction With Life Scale, and General Health Questionnaire-28 item. Data were analyzed using descriptive statistics (mean, standard deviation, and frequency) and inferential statistics (Pearson correlation test, linear regression analysis, and independent t-test) in SPSS v. 16 software. The significance level was set at 0.05.

Results The Mean±SD age of participants was 33.10±7.17 years. Nurses had a positive attitude toward the elderly care. Their Mean±SD attitude score was 155.39±17.74. There was no significant relationship between nurses' attitudes and variables of age, gender, marital status, education, work experience, ward, and general health ($P>0.05$). The multiple regression model showed that the factors of moral intelligence ($P=0.01$), altruism ($P=0.008$) and life satisfaction ($P=0.03$) had a significant relationship with nurses' attitudes toward the elderly care.

Conclusion Nurses' attitudes toward the elderly care can be predicted by their moral intelligence, altruism and life satisfaction. Evaluation of these characteristics in nurses who provide services to the elderly can positively affect to their attitudes and prevent phenomena such as age discrimination.

Extended Abstract**1. Introduction**

Many factors may affect the attitudes of health care workers towards the elderly including age, gender, education, re-

lationship with happy older adults, workplace, and professional socialization [1, 2]. Due to the fact that nurses' attitudes toward the elderly care in different societies are different due to cultural and social factors, and various studies have only examined their attitudes towards the elderly and have reported contradictory results, this study aims to provide possible strategies to improve the attitude of nurses

Corresponding Author:

Mostafa Rad, PhD.

Address: Department of Nursing, Iranian Research Center on Healthy Aging, School of Nursing and Midwifery, Sabzevar University of Medical Sciences, Sabzevar, Iran.

Tel: +98 (51) 44018322

E-mail: mostafarad633@yahoo.com

toward the elderly by examining the possible related factors so that they can be able to provide more effective care to them. Moreover, this study aimed to assess the predictive role of altruism, moral intelligence, life satisfaction and general health in nurses' attitude toward the elderly care.

2. Materials and Methods

This descriptive-analytical study was conducted on 270 nurses working in hospitals located in Sabzevar, Iran. Data were collected using a demographic form, General Health Questionnaire- 28 item (GHQ-28), Lennick and Kiel's Moral Competency Inventory (MCI), Kogan's Attitudes toward Older People Scale (KAOPS), Carlo's revised form of Prosocial Tendencies Measure (PTM), and Diener's Satisfaction With Life Scale (SWLS). The validity and reliability of the Persian version of KAOPS have been evaluated and a Cronbach's alpha value of 0.83 have been reported [3]. In our study, its reliability was obtained 0.78. The MCI consisted of four subscales (integrity, forgiveness, responsibility and compassion). The validity and reliability of the Persian version of this questionnaire on nurses in Iran is 0.85 and 0.87, respectively [4]. In our study, its reliability using the intraclass correlation coefficient was obtained 0.87. The PTM has 8 questions. In our study, the reliability of its Persian version using Cronbach's alpha coefficient was obtained 0.75 [5]. The reliability (internal consistency) of the Persian version of SWLS in the present study using Cronbach's alpha coefficient was obtained 0.7. The GHQ has been used in various studies and has acceptable validity and reliability. In the present study, the reliability of its Persian version was obtained 0.76. Participants were asked to complete the questionnaire at an appropriate time (during the work or break times) in three days. Nurses who had no willingness to participate or returned the questionnaires incomplete were excluded from the study. After collecting data, they were analyzed using descriptive and inferential statistics including independent t-test, Pearson correlation test, and multiple regression analysis in SPSS v.16 software.

3. Results

The mean KAOPS score of nurses was 155.39 ± 17.47 , ranged from 114 to 199. Their mean SWLS, MCI, PTM, and GHQ-28 scores were 16.84 ± 3.90 , 02 ± 18.50 , 25.52 ± 5.67 , and 26.03 ± 11.62 , respectively. Results showed no any significant difference in nurses' attitudes toward the elderly care in terms of demographic factors (gender, marital status, education, living with the elderly) and Pearson correlation test results showed the significant relationship of age, work experience, moral intelligence, life satisfaction and altruism with attitudes toward the elderly care ($P < 0.05$). Stepwise regression analysis showed that the

variables of moral intelligence, altruism and living with the elderly were the stronger predictors of nurses' attitudes. Considering that the effect of other variables are constant, with the increase in life satisfaction, the attitude of nurses increases by 0.5. The power of altruism, moral intelligence, and living with the elderly in predicting the attitude score of nurses was 2%, 7%, and 3%, respectively. There was a significant positive relationship between living with the elderly and nurses' attitudes.

4. Discussion and Conclusion

Moral intelligence, altruism, life satisfaction and history of life with the elderly are related to nurses' attitudes toward the elderly care. It is recommended that, when recruiting the nurses to work in nursing homes or hospitals where the elderly are often hospitalized, policymakers should take into account the moral intelligence, altruism, life satisfaction of nurses. The mentioned factors, however, were not strong predictors of nurses' attitude. This suggests that several other factors may play a role in this regard. Therefore, it is recommended that the effect of other factors on nurses' attitudes toward the elderly also examined.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

This study was approved by the Ethics Committee of Sabzevar University of Medical Sciences (Code: IR.MEDSAB.REC.1398.114).

Funding

Sabzevar University of Medical Sciences Vice-Chancellor supported this study.

Authors' contributions

Conceptualization: Mostafa Rad, Maryam Ghorbani, Raha Salehabadi; Research: Mostafa Rad, Maryam Ghorbani, Raha Salehabadi; Editing and finalization written: All authors.

Conflicts of interest

The authors declare no conflict of interest

This Page Intentionally Left Blank

مقاله پژوهشی

عوامل مرتبط با نگرش پرستاران به مراقبت از سالمندان بیمار: نقش پیش‌گویی‌کنندگی نوع دوستی، هوش اخلاقی، رضایت از زندگی و سلامت عمومی

مریم قربانی^۱، رها صالح‌آبادی^۲، ندا مهدوی‌فر^۳، مصطفی راد^۴*

۱. گروه پرستاری، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، سبزوار، ایران.
۲. گروه پرستاری، مرکز تحقیقات سالمندی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، سبزوار، ایران.
۳. گروه آمار حیاتی و اپیدمیولوژی، مرکز تحقیقات بیماری‌های غیر واگیر، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، سبزوار، ایران.

چکیده

تاریخ دریافت: ۰۸ آبان ۱۳۹۹

تاریخ پذیرش: ۰۹ آذر ۱۳۹۹

تاریخ انتشار: ۱۰ تیر ۱۴۰۰

اهداف: نگرش پرستاران در ترجیح کار با سالمندان و همچنین کیفیت مراقبت تأثیر می‌گذارد. هدف این مطالعه بررسی عوامل مرتبط با نگرش پرستاران نسبت به مراقبت از سالمندان و نقش پیش‌گویی‌کنندگی نوع دوستی، هوش اخلاقی، رضایت از زندگی و سلامت عمومی در بیمارستان‌های شهر سبزوار در سال ۱۳۹۹-۱۳۹۸ بود.

مواد و روش‌ها: این پژوهش به صورت مقطعی از نوع توصیفی تحلیلی بود که در سال ۱۳۹۸-۱۳۹۹ در بیمارستان‌های شهر سبزوار روی ۲۶۵ پرستار که به طور تصادفی انتخاب شده بودند، انجام شد. جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از پرسش‌نامه‌های اطلاعات جمعیت‌شناختی و پرسش‌نامه‌های مقیاس نگرش به سالمندی کوگان، هوش اخلاقی لنینک و کیل، نوع دوستی کارلو، رضایت از زندگی داینر و سلامت عمومی GHQ28 بود. داده‌ها از طریق آماره‌های توصیفی (میانگین، انحراف معیار، و فراوانی) و استنباطی (ضریب همبستگی، رگرسیون خطی، و تی مستقل) با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۶ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. سطح معنی‌داری ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: میانگین سنی شرکت‌کنندگان $33/10 \pm 7/17$ سال بود. پرستاران نگرش مثبتی نسبت به مراقبت سالمندان داشتند. نمره نگرش پرستاران به طور میانگین ۱۵۵/۳۹ و انحراف معیار ۱۷/۴۷ بود بین نگرش پرستاران و متغیرهای سن، جنس، وضعیت تأهل، تحصیلات، سابقه خدمت، بخش محل خدمت و سلامت عمومی پرستاران ارتباط معنی‌داری وجود نداشت ($P > 0/05$). نتایج مدل رگرسیون چندمتغیره نشان داد عوامل هوش اخلاقی ($P = 0/01$)، نوع دوستی ($P = 0/008$) و رضایت از زندگی ($P = 0/03$) با نگرش پرستاران به مراقبت از سالمندان ارتباط معنی‌داری داشت.

نتیجه‌گیری: از آنجا که نگرش پرستاران به مراقبت از سالمندان با هوش اخلاقی، نوع دوستی و رضایت از زندگی قابل پیش‌بینی است به نظر می‌رسد ارزیابی این خصایص در پرستارانی که به ارائه خدمات به سالمندان مشغول هستند می‌تواند نگرش آنان را مثبت کند و از پدیده‌هایی مانند تبعیض سنی جلوگیری به عمل آورد.

کلیدواژه‌ها:

نگرش پرستاران، هوش اخلاقی، نوع دوستی، سلامت، رضایت

مقدمه

سالمندان و اینکه حدود ۹۰ درصد از خدمات پرستاری، به طور مستقیم به این قشر از جامعه ارائه می‌شود، نیاز به پرستاران ماهر و متخصص و علاقه‌مند در زمینه مراقبت سالمندان افزایش می‌یابد [۵]. پرستاران پاسخ‌گوی فراهم کردن مراقبت جسمی و روانی و حمایت عاطفی برای افراد مسن در محیط‌های بیمارستانی، مراکز نگهداری و منازل هستند [۶]. با توجه به نقش مهم پرستاران در مراقبت از سالمندان، نگرش پرستاران در ترجیح کار با سالمندان و همچنین کیفیت مراقبت تأثیر می‌گذارد [۷].

سالمندان گروهی حساس تلقی می‌شوند که درخور احترام

توجه همه‌جانبه به سالمندان ضرورت دارد، چراکه افراد دارای مشکلات عدیده سلامتی و عمده‌ترین مصرف‌کننده خدمات بهداشتی‌درمانی هستند [۱]. حدود ۵۰ درصد از پذیرش‌های بیمارستانی، ساکنان خانه‌های سالمندان [۲] و همچنین ۶۰ درصد از کل ویزیت‌های سرپایی [۳]، ۸۰ درصد ویزیت‌های مراقبتی در خانه، ۸۵ درصد افراد بستری در بخش‌های مزمن را سالمندان تشکیل می‌دهند [۴]. با توجه به افزایش جمعیت

* نویسنده مسئول:

دکتر مصطفی راد

نشانی: سبزوار، دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، دانشکده پرستاری و مامایی، مرکز تحقیقات سالمندی، گروه پرستاری.

تلفن: ۰۹۸ (۵۱) ۴۴۰ ۱۸۳۲۲

پست الکترونیکی: mostafarad633@yahoo.com

در عملکردشان مهم باشد [۱۶]. رضایت از زندگی می‌تواند نقش مؤثری را در رضایت شغلی پرستاران داشته باشد [۱۷]. رضایت از زندگی در پرستاران، یکی از مهم‌ترین عوامل در ارائه بهتر خدمات پرستاری به بیماران است که با سلامت روانی آن‌ها ارتباط دارد. احساس نارضایتی از زندگی در پرستاران می‌تواند به گونه‌ای منفی بر سطح رضایت شغلی و نحوه کیفیت مراقبت از بیمار تأثیر گذاشته و به اقامت طولانی‌مدت در بیمارستان‌ها و افزایش هزینه‌ها منجر شود [۱۸]. پرستاران، از جمله افرادی هستند که به طور مستقیم با تمامی اقشار اجتماع در ارتباطند و مشکلات مردم را از نزدیک لمس می‌کنند. این ارتباط تنگاتنگ، مسئولیت خطیر آن‌ها را در قبال سلامت افراد دو چندان می‌کند [۱۹]. پرستاران به دلیل نوبت‌های کاری طولانی و خستگی‌های ناشی از آن همیشه مستعد تهدید سلامتی در ابعاد مختلف هستند. پرستارانی که از سلامت عمومی خوب برخوردار نیستند قادر نخواهند بود تا مراقبت‌های خوبی نظیر حمایت‌های فیزیکی و روانی از بیماران به عمل آورند که این امر خطر بروز اشتباهات و حوادث شغلی را بالا می‌برد و در نهایت پیامد آن متوجه بیمار و پرستار می‌شود [۲۰].

نگرش پرستاران نسبت به مراقبت از سالمندان در جوامع مختلف به علل متغیرهای فرهنگی و ساختار اجتماعی متفاوت است و مطالعات مختلف تنها به بررسی نگرش به سالمندان پرداخته‌اند و در این خصوص نتایج متناقض به دست آورده‌اند. این مطالعه سعی دارد با بررسی عوامل احتمالی مرتبط با نگرش، راهکارهایی را برای بهبود نگرش پرستاران به سالمندان ارائه دهد. راهکارهایی را برای بهبود نگرش پرستاران به سالمندان ارائه دهد تا مراقبت هرچه مؤثرتر از ایشان فراهم شود، بنابراین پژوهشگران این مطالعه بر آن هستند عوامل مرتبط با نگرش پرستاران نسبت به مراقبت از سالمندان بیمار و نقش پیش‌گویی‌کنندگی نوع دوستی، هوش اخلاقی، رضایت از زندگی و سلامت عمومی در بیمارستان‌های شهر سبزوار را بررسی کنند.

روش مطالعه

در این مطالعه توصیفی-تحلیلی، ۲۷۰ پرستار شاغل در بیمارستان‌های شهر سبزوار در سال ۱۳۹۸-۱۳۹۹ انتخاب شدند، با توجه به پایین‌ترین ضرایب همبستگی مشاهده‌شده در مطالعات گذشته حجم نمونه [۱] با استفاده از فرمول کوکران برای مطالعات همبستگی با در نظر گرفتن ۹۵ درصد اطمینان و ۸۰ درصد توان آزمون ۲۲۵ برآورد شد که با در نظر گرفتن ۲۰ درصد ریزش احتمالی در مجموع ۲۷۰ نفر به عنوان مشارکت‌کننده در نظر گرفته شد. به دلیل ناکامل بودن پرسش‌نامه‌ها و عدم پاسخ‌گویی به ۱۰ درصد سؤالات، پنج پرسش‌نامه از مطالعه کنار گذاشته شد و ۲۶۵ نفر در مطالعه باقی ماندند و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

و توجه هستند و بی‌شک ارائه خدمات پرستاری محترمانه در صورتی محقق می‌شود که ارائه‌دهندگان این خدمات نگرش مثبتی به مددجویان خود داشته باشند. علاوه بر این نگرش منفی مراقبان سلامت به سالمندان، حس ناتوانی را به آن‌ها القا می‌کند [۸]. کلیشه‌های نامطلوب مربوط به افراد مسن می‌تواند مثبت یا منفی باشد، اما بیشتر آن‌ها منفی هستند. به طوری که مطالعات انجام‌شده نشان می‌دهد تقریباً ۸۹ درصد افراد سالمند در آمریکا با تبعیض سنی مواجه هستند [۹]. مطالعه راجرز و همکاران در سال ۲۰۱۵ در آمریکا نشان داد که از هر هفده نفر بزرگسال بالای ۵۰ سال، یک نفر تبعیض مکرر در دریافت مراقبت‌های بهداشتی را تجربه می‌کند که این شرایط با امکان ایجاد چهار سال ناتوانی جدید یا بدتر شدن شرایط فرد در ارتباط است [۱۰]. تبعیض سنی در بیماران به افزایش طول مدت بستری آن‌ها منجر می‌شود؛ علاوه بر این باعث ایجاد نگرش منفی در افراد نسبت به خود، هویت و همچنین کاهش میزان مشارکت آن‌ها در مراقبت از خود می‌شود. در صورتی که نگرش‌ها نسبت به مراقبت از بیمار سالمند منفی باشد در کیفیت، نوع مراقبت، مدت بستری، میزان مرگ‌ومیر، ترک کار و انگیزه فرد به ادامه روند درمان تأثیرات سوئی خواهد گذاشت [۱۱]. نکته مهم در نوع نگرش به سالمندی این است که تحقیقات جدید نشان داده است نگرش مثبت، حتی می‌تواند احتمال ابتلا به بیماری‌هایی مانند زوال عقل را در سالمندان کاهش دهد و از طرفی نگرش‌های منفی موجب عدم مشارکت در تصمیم‌گیری‌ها، عدم تکریم سالمند، کاهش عزت نفس و رفتارهای توهین‌آمیز به افراد سالمند می‌شود. بنابراین با شناخت فاکتورهای تأثیرگذار بر نگرش نسبت به سالمندی می‌توان اطلاعاتی جهت بهبود نگرش به دست آورد [۱۲].

عوامل زیادی ممکن است روی نگرش‌های کارکنان مراقبت‌های بهداشتی در ارتباط با افراد سالمند تأثیر بگذارد که شامل سن، جنس، تحصیلات، ارتباط با سالمندان شاداب، محل کار و اجتماعی شدن حرفه‌ای است [۱۳]. علاوه بر این نژاد و قومیت نیز از عوامل مؤثر در نگرش به سالمندی است. ننگو و همکاران نشان دادند که از نظر نگرش به سالمندان در بین قومیت‌ها، ترکمن‌ها نظر مثبت‌تری داشتند که علت آن را می‌توان پایبند بودن بیشتر این قوم به سنت‌ها و اعتقادات خود و تداوم زندگی در خانواده‌های بزرگ دانست [۱۴]. هوش اخلاقی و نوع دوستی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر رفتار انسان‌هاست و با نگرش پرستاران نسبت به رعایت حقوق بیماران رابطه دارد. نوع دوستی فرایندی است که حتی در سخت‌ترین شرایط، باعث بهبودی خدمات پرستاری به بیماران می‌شود [۱۵]. با توجه به اینکه عملکرد اخلاقی پرستاران نقش مهمی در رابطه با کیفیت مراقبت ارائه‌شده، بهبودی بیماران و همچنین دست‌یابی به اهداف سلامتی دارد، توجه به ابعاد هوش اخلاقی در پرستاران به عنوان یک راهنمای اخلاقی برای عملکرد آن‌ها از اهمیت خاصی برخوردار است و می‌تواند در نگرش و دیدگاه آن‌ها نسبت به رعایت موازین اخلاقی

۳، ۴، ۱۳، ۱۶، ۲۰، ۲۳ و ۲۴) پرسش‌نامه گرایش‌های اجتماعی تجدیدنظرشده کارلو می‌دهد. حد پایین نمره ۸ و حد بالای نمره ۴۰ است. در صورتی که نمرات پرسش‌نامه بین ۸ تا ۱۶ باشد میزان این متغیر در این جامعه ضعیف است. در صورتی که نمرات پرسش‌نامه بین ۱۶ تا ۲۴ باشد میزان این متغیر در این جامعه متوسط است. در صورتی که نمرات پرسش‌نامه بالاتر از ۲۴ باشد میزان این متغیر در این جامعه بسیار خوب است [۲۲]. محمودی و همکاران روایی و پایایی این پرسش‌نامه را در حرفه پرستاری مورد بررسی قرار داده و پایایی آن را ۰/۶۹ برآورد کردند [۳]. میزان پایایی با استفاده از آلفای کرونباخ در این مطالعه ۰/۷۵ به دست آمد.

پرسش‌نامه رضایت از زندگی داینر شامل پنج سؤال است. این پرسش‌نامه بر اساس مقیاس لیکرت (کاملاً مخالفم، ۱؛ مخالفم ۲؛ نظری ندارم، ۳؛ موافقم، ۴؛ کاملاً موافقم، ۵) است. در صورتی که نمرات پرسش‌نامه بین ۵ تا ۱۰ باشد، میزان رضایت از زندگی در این جامعه ضعیف است. در صورتی که نمرات پرسش‌نامه بین ۱۰ تا ۱۵ باشد، میزان رضایت از زندگی در سطح متوسطی است. در صورتی که نمرات بالای ۱۵ باشد، میزان رضایت از زندگی بسیار خوب است. در ایران پایایی مقیاس رضایت از زندگی با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۳ و با روش بارآزمایی ۰/۶۹ به دست آمد. روایی سازه مقیاس رضایت از زندگی از طریق روایی هم‌گرا با استفاده از فهرست شادکامی آکسفورد و فهرست افسردگی بک برآورد شد. این مقیاس همبستگی مثبت با فهرست شادکامی آکسفورد و همبستگی منفی با فهرست افسردگی بک نشان داد [۲۳، ۲۴]. پایایی این پرسش‌نامه در مطالعه حاضر ۰/۷۷ به استفاده از روش همسانی درونی آلفای کرونباخ به دست آمد.

پرسش‌نامه سلامت عمومی حاوی ۲۸ سؤال است. در این پرسش‌نامه سؤالات ۱-۷ مربوط به مقیاس علائم جسمانی و وضعیت سلامت عمومی است. از سؤال ۸-۱۴ مربوط به مقیاس اضطراب، از سؤال ۱۵ تا ۲۱ مربوط به مقیاس اختلال عملکرد اجتماعی و سؤالات ۲۲-۲۸ نیز مربوط به مقیاس افسردگی هستند. نمره پایین نشان‌دهنده سلامتی و نمره بالا حاکی از اختلال است [۲۵]. پرسش‌نامه سلامت عمومی در پژوهش‌های مختلف مورد استفاده قرار گرفته و روایی و پایایی آن مورد تأیید قرار گرفته است. در تحقیق حاضر نیز ضریب پایایی کلی این پرسش‌نامه ۰/۷۶ به دست آمد.

شیوه گردآوری اطلاعات به این ترتیب بود که با تأیید کمیته اخلاق و کسب معرفی‌نامه تحصیلات تکمیلی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار و کسب موافقت دانشگاه، با رعایت ملاحظات اخلاقی و توضیح هدف و نحوه اجرای پژوهش به مسئولین بخش‌های بیمارستان‌های سبزوار، نمونه‌گیری شروع شد و پژوهشگر به صورت حضوری به مراکز رفته و پس از تشریح اهداف و ماهیت پژوهش به افراد و اخذ رضایت آگاهانه از آن‌ها، به کلیه افراد شرکت‌کننده اطمینان داد که اطلاعات کسب‌شده

بر اساس معیارهای ورود و خروج پژوهش، نمونه‌ها به روش تصادفی طبقه‌ای متناسب با حجم پرستاران بیمارستان‌های شهر سبزوار به عنوان نمونه انتخاب شدند. به طوری که در ابتدا لیستی از تمام پرستاران بیمارستان‌های حشمتیه، واسعی و امداد که شرایط ورود به مطالعه را داشتند تهیه شد و بعد به روش سهمیه‌ای سهم پرستاران هر بیمارستان مشخص شد و از بین پرستاران هر بیمارستان با روش تصادفی سیستمیک نمونه‌ها مشخص شدند. معیارهای ورود به مطالعه شامل داشتن حداقل مدرک کارشناسی پرستاری و شاغل نبودن در بخش‌های نوزادان و اطفال و زنان و زایمان بود. معیار خروج عدم پاسخ‌گویی به بیشتر از ۵ درصد سؤالات پرسش‌نامه‌ها و عدم تمایل به ادامه شرکت در مطالعه در نظر گرفته شد.

داده‌های این مطالعه با استفاده از پرسش‌نامه گردآوری شد. بخش اول پرسش‌نامه شامل سؤالات جمعیت‌شناختی و زمینه‌ای (سن، جنس، تحصیلات، تأهل، سابقه خدمت، بخش محل خدمت و سابقه زندگی با سالمند) و بخش دوم شامل پرسش‌نامه‌های مقیاس نگرش به سالمندان کوگان، هوش اخلاقی لنینک و کیل (۲۰۰۵)، نوع‌دوستی کارلو، رضایت از زندگی داینر و سلامت عمومی بود.

پرسش‌نامه نگرش به سالمندان کوگان شامل ۳۴ سؤال (هفده سؤال نگرش مثبت و هفده سؤال نگرش منفی) بود که نگرش فرد پاسخ‌گو را با مقیاس لیکرت ۷ درجه‌ای (کاملاً مخالفم نمره یک و کاملاً موافقم نمره ۷) می‌سنجد. در مطالعه رژه و همکاران روایی و پایایی این ابزار مورد سنجش قرار گرفته و ضریب آلفای کرونباخ در نسخه ایرانی این ابزار برای کل مقیاس ۰/۸۳ گزارش شده است [۲۱]. در این مطالعه میزان پایایی ۰/۷۸ گزارش شد.

پرسش‌نامه هوش اخلاقی لنینک و کیل شامل چهار خرده‌مقیاس (درستکاری، بخشش، مسئولیت‌پذیری و دلسوزی) است که کمترین نمره خرده‌مقیاس درستکاری، بخشش، مسئولیت‌پذیری و دلسوزی به ترتیب ۴، ۸، ۱۲ و ۱۶ و بیشترین نمره خرده‌مقیاس درستکاری، بخشش، مسئولیت‌پذیری و دلسوزی ۴۰، ۶۰، ۸۰ و ۲۰ است. در مجموع در کل امتیازی بین ۴۰-۲۰۰ کسب می‌شود. پس از محاسبه امتیازها، آن‌ها به امتیازی بین ۲۰-۱۰۰ تبدیل می‌شود. در نهایت میانگین امتیاز ۹۰-۱۰۰ معادل عالی، ۸۰-۸۹ معادل خیلی خوب، ۷۰-۷۹ معادل خوب و ۶۹ و کمتر از آن معادل ضعیف ارزیابی می‌شود. محمدی و همکاران روایی و پایایی این پرسش‌نامه را در حرفه پرستاری مورد بررسی قرار داده و به ترتیب ۰/۸۵ و ۰/۸۷ برآورد کردند [۲]. در این مطالعه پایایی پرسش‌نامه با استفاده از ضریب همبستگی درونی ۰/۸۷ محاسبه شد.

مقیاس نوع‌دوستی در پرسش‌نامه گرایش‌های اجتماعی تجدیدنظرشده کارلو شامل هشت سؤال است. منظور از نمره نوع‌دوستی در پژوهش حاضر نمره‌ای است که فرد به سؤالات (۱)،

مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. بر اساس اطلاعات به دست آمده میانگین سن پرستاران شرکت کننده $33/10 \pm 7/17$ بود و این افراد در محدوده سنی ۲۲ تا ۵۶ سال قرار داشتند. از نظر جنسیت ۷۲/۱ درصد را زنان و ۲۷/۹ درصد را مردان تشکیل می دادند. اکثریت واحدهای پژوهش (۲۱۱ نفر، ۷۹/۶ درصد) را افراد متأهل تشکیل می دادند. از نظر تحصیلات ۹۵/۵ درصد واحدهای پژوهش کارشناسی و ۴/۵ درصد کارشناسی ارشد داشتند (جدول شماره ۱). از نظر بخش محل خدمت ۳۴/۳ درصد از واحدهای پژوهش در اورژانس بیمارستان های سبزواری، ۳ درصد در بخش مغز و اعصاب، ۴/۹ درصد در بخش اعصاب و روان، ۴/۹ درصد در بخش داخلی، ۱۰/۶ درصد در بخش آی سی یو، ۳/۴ درصد در بخش دیالیز، ۱/۱ درصد در بخش شیمی درمانی، ۲/۶ درصد در بخش جراحی مغز و اعصاب، ۴/۲ درصد در جراحی ارتوپدی، ۳ درصد در جراحی عمومی، ۷/۹ درصد در جراحی ارولوژی، ۵/۳ درصد در بخش قلب، ۶/۸ درصد در بخش سی سی یو، ۲/۶ درصد در بخش سوختگی، ۳ درصد در بخش آی سی یو قلب باز و ۲/۳ درصد در بخش عفونی مشغول به کار بودند. اکثریت واحدهای پژوهش ۱۶۹ نفر (۶۳/۸ درصد) با فرد سالمند زندگی نمی کردند.

بر اساس یافته های پژوهش نمره نگرش پرستاران به طور میانگین $155/39 \pm 4/47$ و نمره آن ها بین ۱۱۴ تا ۱۹۹ متغیر بود. نمره رضایت از زندگی پرستاران به طور میانگین $16/84 \pm 3/90$ بود. نمره هوش اخلاقی پرستاران به طور میانگین $148/02 \pm 18/50$ بود. نمره نوع دوستی پرستاران به طور میانگین $25/52 \pm 5/67$ بود. نمره سلامت عمومی پرستاران به طور میانگین $10/3 \pm 11/62$ بود. ۲۶ بود. آزمون های آماری اختلاف معنی داری را بین اطلاعات جمعیت شناختی (جنس، وضعیت تأهل، تحصیلات، زندگی با سالمند) و نگرش به سالمندان نشان نداد (جدول شماره ۱). ضریب همبستگی پیرسون ارتباط معنی داری بین سن، سابقه

محرمانه باقی خواهد ماند. با توجه به اینکه زمان نمونه گیری هم زمان با شیوع بیماری کووید ۱۹ بود، پژوهشگر پروتکل های بهداشتی شامل پوشیدن ماسک سه لایه، دستکش لاتکس و حفظ فاصله یک متر با مشارکت کنندگان را به منظور جلوگیری از عفونت رعایت کرد و پس از جمع آوری پرسش نامه ها آن ها را در یک پاکت مخصوص به مدت ده روز قرار داد. همچنین بعد از جمع آوری پرسش نامه ها دست های خود را برای جلوگیری از انتقال عفونت به مدت ۲۰ ثانیه با آب و صابون شست. جمع آوری اطلاعات به صورت گزارش دهی بود و پس از در اختیار قرار دادن پرسش نامه ها به پرستاران، از آن ها خواسته شد، در فرصت زمانی مناسب (در طی شیفت یا خارج از آن) که امکان پاسخ با دقت و در کمال آرامش وجود داشت، پرسش نامه ها را تکمیل کنند و فرصت زمانی سه روزه به این منظور به آن ها داده شد. آن دسته از پرستارانی که تمایل به شرکت در مطالعه را نداشتند یا پرسش نامه ها را به صورت ناقص پر کرده بودند از مطالعه خارج شدند. نمونه گیری از اوایل خرداد ماه تا اوایل تیر ۱۳۹۹ به طول انجامید.

پس از تکمیل و جمع آوری پرسش نامه ها اطلاعات با استفاده از آمار توصیفی (شاخص میانگین، انحراف استاندارد و فراوانی) و آزمون های آماری استنباطی شامل تی مستقل، ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه گام به گام برای پیش بینی عوامل موثر بر نگرش سالمندان بررسی شد. آزمون کولموگروف اسمیرنوف به منظور تعیین توزیع نرمال متغیرهای کمی انجام شد و با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ داده ها تجزیه و تحلیل شدند. میزان معنی داری آماری ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته ها

تعداد کل پرستاران در بیمارستان های سبزواری ۹۲۰ نفر بود که از این تعداد ۲۶۵ پرستار وارد مطالعه شدند و اطلاعات آن ها

جدول ۱. ارتباط مشخصات جمعیت شناختی پرستاران با نمره نگرش آنان

متغیر	گروه	تعداد (درصد)	میانگین \pm انحراف معیار	نمره کل نگرش پرستاران	نتایج آزمون
جنس	زن	۱۹۱ (۲۲)	$156/4 \pm 18/6$	۱۵۴/۹۷	$df=263$ $t=0/830$ $P=0/523$
	مرد	۷۴ (۲۸)	$154/9 \pm 17/1$	۱۵۶/۴۷	
وضعیت تأهل	متأهل	۲۱۱ (۲۹)	$152/8 \pm 17/2$	۱۵۶/۴۷	$df=263$ $t=0/453$ $P=0/502$
	مجرد	۵۴ (۲۰)	$156/1 \pm 17/5$	۱۵۲/۵۳	
تحصیلات	کارشناسی	۲۵۳ (۹۵)	$155/6 \pm 17/4$	۱۵۵/۶۳	$df=263$ $t=0/001$ $P=0/306$
	کارشناسی ارشد	۱۲ (۰/۵)	$150/3 \pm 19/01$	۱۵۰/۳۳	
زندگی با سالمند	بلی	۹۶ (۳۶)	$151/3 \pm 15/9$	۱۵۱/۳۱	$df=263$ $t=1/933$ $P=0/040$
	خیر	۱۶۹ (۶۴)	$157/7 \pm 17/9$	۱۵۷/۷۱	

جدول ۲. ارتباط بین سن، سابقه خدمت، هوش اخلاقی، رضایت از زندگی و نوع دوستی با نگرش پرستاران به سالمندان

متغیر	تعداد	میانگین \pm انحراف معیار	درصد	PR
سن	۲۶۵	۳۳/۱۰ \pm ۷/۱۷	۱۵۵/۳۹	۰/۰۶۲ - ۰/۱۱۵
سابقه خدمت	۲۶۵	۸/۱۲ \pm ۶/۲۳	۱۵۵/۳۹	۰/۱۲۲ - ۰/۰۹۴
هوش اخلاقی	۲۶۵	۱۴۸/۰۲ \pm ۱۸/۵۰	۱۵۵/۳۹	۰/۰۰۱ - ۰/۲۸۰
نوع دوستی	۲۶۵	۲۵/۵۲ \pm ۵/۶۷	۱۵۵/۳۹	۰/۰۰۸ - ۰/۱۶۳
رضایت از زندگی	۲۶۵	۱۶/۸۴ \pm ۳/۹۰	۱۵۵/۳۹	۰/۰۳۰ - ۰/۱۳۳
سلامت عمومی	۲۶۵	۲۶/۰۳ \pm ۱۱/۶۲	۱۵۵/۳۹	۰/۰۸۵ - ۰/۱۰۶

در ارتباط با تبعیض سنی بیماران ۰/۲ نمره افزایش می‌یابد. نتایج نشان می‌دهد با ثابت در نظر گرفتن اثر متغیرهای دیگر، تأثیر زندگی با سالمند در پیش‌گویی نمره نگرش پرستاران ۳ درصد است و ارتباط معنی‌دار مثبت بین زندگی با سالمند و نگرش پرستاران وجود دارد. به طوری که با داشتن سابقه زندگی با سالمند، نمره نگرش پرستاران در ارتباط با تبعیض سنی بیماران ۶/۳ افزایش می‌یابد (جدول شماره ۳).

بحث

این مطالعه با هدف کلی تعیین عوامل مؤثر بر نگرش پرستاران نسبت به مراقبت از سالمندان بیمار و نقش پیش‌گویی‌کنندگی نوع دوستی، هوش اخلاقی، رضایت از زندگی و سلامت عمومی در بیمارستان‌های شهر سبزوار انجام شد. تمام واحدهای پژوهش نگرش مثبتی نسبت به سالمندان داشتند که با نتایج مطالعه ارتیشه‌دار و همکاران [۲۶]، ادیبلی و همکاران [۲۷] همسوست. در مطالعه همدانی‌زاده و همکاران نگرش پرستاران نسبت به سالمندان خنثی بود [۲۸]. نتایج مطالعه منصوری آرانی و همکاران نشان داد که ۵۴/۳ درصد از پرستاران نگرش منفی و ۴۵/۷ درصد نگرش مثبتی نسبت به سالمندی دارند [۲۹].

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که بین سن و نگرش پرستاران در ارتباط با تبعیض سنی بیماران ارتباط معنی‌داری وجود ندارد که با مطالعه شرفی و همکاران [۳۰] و قلی‌زاده و همکاران [۳۱]

خدمت، هوش اخلاقی، رضایت از زندگی و نوع دوستی با نگرش به سالمندان را نشان داد ($P < ۰/۰۵$) (جدول شماره ۲).

به منظور تعیین سهم اختصاصی هر یک از عوامل هوش اخلاقی، نوع دوستی، رضایت از زندگی و سابقه زندگی با سالمند در پیش‌بینی نگرش پرستاران به سالمندان از تحلیل رگرسیون چندگانه به روش گام‌به‌گام استفاده شد. روش گام‌به‌گام به دلیل اینکه متغیرها هم به روش فوروارد و هم به روش بک‌وارد بررسی می‌شوند روش مناسب‌تری است. ابتدا پیش‌فرض‌های تحلیل رگرسیون مورد بررسی قرار گرفت. متغیرها در سطح سنجش فاصله‌ای بودند و توزیع متغیرها نرمال بود. تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام نشان داد که متغیرهای هوش اخلاقی، نوع دوستی و زندگی با سالمند پیش‌گویی‌کننده‌های قوی‌تری نسبت به سایر متغیرها در نگرش پرستاران هستند. نتایج نشان می‌دهد با ثابت در نظر گرفتن اثر متغیرهای دیگر، با افزایش هر واحد به نمره رضایت از زندگی، نگرش پرستاران ۰/۵ نمره افزایش می‌یابد. نتایج نشان داد تأثیر نوع دوستی در پیش‌گویی نمره نگرش پرستاران ۲ درصد است. به طوری که با ثابت در نظر گرفتن اثر متغیرهای دیگر، با افزایش هر واحد به نمره نوع دوستی، نگرش پرستاران ۰/۵ نمره افزایش می‌یابد. علاوه بر این نتایج نشان داد با ثابت در نظر گرفتن اثر متغیرهای دیگر، تأثیر هوش اخلاقی در پیش‌گویی نمره نگرش پرستاران ۷ درصد است، به طوری که با افزایش هر واحد به نمره هوش اخلاقی، نگرش پرستاران

جدول ۳. تعیین ارتباط میانگین نمره نگرش پرستاران به سالمندان با متغیرهای رضایت از زندگی، هوش اخلاقی، نوع دوستی و سابقه زندگی با سالمند با آزمون چندمتغیره رگرسیون خطی

متغیر	ضریب رگرسیون	خطای معیار	ضریب رگرسیون استاندارد شده	p	فاصله اطمینان
					کران پایین
					کران بالا
رضایت از زندگی	۰/۵۹۸	۰/۲۷۴	۰/۱۳۳	۰/۰۳۰	۰/۱۴۷
هوش اخلاقی	۰/۲۶۴	۰/۰۵۶	۰/۲۸	۰/۰۰۱	۱۶۷/۰
نوع دوستی	۰/۵۰۲	۰/۱۸۷	۰/۱۶۳	۰/۰۰۸	۱/۳۵
سابقه زندگی با سالمند	۶/۳۹۸	۲/۲۰۲	۰/۱۷۶	۰/۰۰۴	۸۵۶/۲

مثبتی بین هوش اخلاقی و سلامت روان پرستاران وجود دارد و سلامت روان باعث بهبود عملکردشان می‌شود [۳۴]. علاوه بر این محمدی و همکاران نشان دادند که ارتباط قوی بین هوش اخلاقی و کیفیت زندگی کاری و شخصی پرستاران وجود دارد [۳۵]. همچنین در این زمینه نتایج مطالعه محمودی و همکاران نشان داد که بین متغیر هوش اخلاقی و نگرش پرستاران نسبت به رعایت حقوق بیماران رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد [۱۵] که با نتایج مطالعه حاضر همسوست. هوش اخلاقی در نگرش پرستاران نسبت به رعایت موازین اخلاقی در عملکردشان مهم است.

نتایج مطالعه نشان می‌دهد که بین نمرات نگرش پرستاران با رضایت از زندگی و نوع دوستی ارتباط معنی‌داری وجود دارد. در تأیید این نتایج علوی و همکاران نوع دوستی را یکی از جنبه‌های مراقبت کارآمد پرستاری ذکر کرده‌اند [۳۶]. در این راستا والد و همکاران بیان کردند که نوع دوستی پرستاران را قادر می‌کند شرایط سخت را تحمل کنند و به آنان انگیزه می‌دهد تا ایثار کنند و بهترین کارها را برای بیماران انجام دهند خصوصاً برای بیمارانی که توانایی مراقبت از خود را ندارند [۳۷]. نتایج مطالعه محمودی و همکاران نشان داد که بین متغیر نوع دوستی و نگرش پرستاران نسبت به رعایت حقوق بیماران رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد که با نتایج مطالعه حاضر همسو بود [۱۵]. حس نوع دوستی در افزایش نگرش پرستاران نسبت به رعایت حقوق بیماران تأثیر بسزایی دارد.

در راستای پیش‌بینی‌کنندگی رضایت از زندگی و رضایت شغلی، نصرآبادی و همکاران بیان کردند که جوهره رضایت شغلی در پرستاران ایرانی نوع دوستی است؛ رضایت شغلی ناشی از نوع دوستی به عنوان یک حس خوشایند همراه با لذت ناشی از پاسخ‌گویی به نیازهای بیمار که پرستاران مشتاقانه این کار را انجام می‌دهد. در این صورت تعهد حرفه‌ای پرستار حمایت از بیمار است [۳۸].

نتیجه‌گیری نهایی

از آنجا که نگرش پرستاران به مراقبت از سالمندان با هوش اخلاقی، نوع دوستی و رضایت از زندگی قابل پیش‌بینی است. به نظر می‌رسد ارزیابی این خصایص در پرستارانی که به ارائه خدمات به سالمندان مشغول هستند می‌تواند نگرش آنان را مثبت کند و از پدیده‌هایی مانند تبعیض سنی جلوگیری به عمل آورد. با توجه به نگرش مثبت پرستاران به نظر می‌رسد انجام مداخلاتی در جهت تقویت و حفظ نگرش مثبت فعلی در راستای ارائه خدمات مراقبتی به سالمندان از طریق ارائه بازخوردهای مناسب به پرستاران شاغل و همچنین ارائه آموزش‌های ویژه افراد سالمند به آنان در این راستا سودمند واقع شود. عوامل بررسی‌شده هوش اخلاقی، رضایت از زندگی، نوع دوستی و زندگی با سالمند،

همسو و با مطالعه سودرهمان و همکاران [۳۲] مغایر بود شاید علت این عدم هم‌خوانی، نمونه‌های مورد مطالعه سودرهمان و همکاران باشد که دانشجویان پرستاری در سطوح مختلف تحصیلی بودند و هنوز آشنایی کامل با شرایط طبیعی و مراقبتی سالمندان را نداشتند. نتایج مطالعه نشان داد که نمره نگرش در پرستاران مرد بیش‌تر از پرستاران زن بود و بین نمرات نگرش پرستاران با جنس ارتباط معنی‌داری وجود نداشت که با نتایج مطالعه ارتیشه‌دار و همکاران همسو و با نتایج مطالعه منصوری آرائی مغایر بود [۲۹، ۲۶]. نتایج نشان داد که نمره نگرش به مراقبت سالمندان در پرستاران متأهل بیشتر از پرستاران مجرد بود و با وجود این ارتباط معنی‌داری وجود نداشت که با نتایج مطالعه شرفی و همکاران همسو بود [۳۰]، شاید بتوان آن را به توجه بیشتر به سالمندان پس از ازدواج نسبت داد.

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که بین تحصیلات و نگرش پرستاران ارتباط معنی‌داری وجود ندارد که با نتایج مطالعه شرفی و همکاران و ارتیشه‌دار و همکاران همسو بود [۳۰، ۲۶]. مطالعه ثناگو و همکاران ارتباط معنی‌داری را بین تحصیلات و نوع نگرش مردم گلستان به سالمندی نشان داد [۱۴]. اگرچه این ارتباط معکوس بود و هرچه تحصیلات واحدهای پژوهش بالاتر می‌رفت نگرش منفی‌تر می‌شد. اختلاف یافته ثناگو با مطالعه حاضر می‌تواند به تفاوت واحدهای پژوهش این دو مطالعه برگردد. در مطالعه ثناگو نگرش مردم عادی و در مطالعه حاضر نگرش پرستاران مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که بین نمرات نگرش پرستاران با بخش محل خدمت و سابقه خدمت ارتباط معنی‌داری وجود ندارد که با نتایج مطالعه ارتیشه‌دار و همکاران هم‌خوانی دارد [۲۶].

نتایج مطالعه نشان داد که بین نمرات نگرش پرستاران با سابقه زندگی با فرد سالمند ارتباط معنی‌داری وجود داشت. پرستارانی که با فرد سالمند زندگی می‌کردند نگرش مثبت‌تری در مقایسه با افرادی که با فرد سالمند زندگی نمی‌کردند داشتند. در مطالعه همدانی‌زاده و همکاران افرادی که دور از والدین خود زندگی می‌کردند درصد بالاتری از نگرش مثبت را داشتند [۲۸] که با نتایج مطالعه حاضر همسو بود. در راستای نتایج مطالعه، مطالعه حسینی‌سرشت و همکاران ارتباط معنی‌داری را بین نگرش مثبت نسبت به بیمار سالمند و حضور فرد سالمند در خانواده نشان داد [۳۳]. شاید بتوان این‌گونه بیان کرد داشتن فرد سالمند در خانه، از جمله ارزش‌های آن خانواده محسوب می‌شود و تأثیر مثبتی بر نگرش فرزندان آن خانواده دارد.

نتایج حاصل از تحلیل رگرسیون نشان می‌دهد که عوامل هوش اخلاقی، نوع دوستی و رضایت از زندگی از تبیین‌کننده‌های نگرش پرستاران به سالمندان است. مطالعه نشان می‌دهد که بین نمرات نگرش پرستاران با نمره هوش اخلاقی ارتباط معنی‌داری وجود دارد. در این راستا ستوده و همکاران نشان دادند که ارتباط

ارتباط معنی‌داری با نگرش پرستاران به سالمندان داشتند، اما پیش‌گویی‌کننده‌هایی قوی برای نگرش به سالمندی نبودند، زیرا فقط ۲۵ درصد از عوامل مرتبط با نگرش پرستاران به سالمندان را پیش‌بینی می‌کردند و این نشان می‌دهد عوامل متعدد دیگری ممکن است در این زمینه نقش داشته باشد. بنابراین توصیه می‌شود عوامل دیگری علاوه بر این موارد و مشخصات جمعیت‌شناختی بر نگرش پرستاران به سالمندی مورد بررسی قرار گیرد. با توجه به نتایج مطالعه، می‌توان به سیاست‌گذاران در هنگام جذب پرستاران پیشنهاد کرد در استخدام پرستاران، برای کار در مراکز سالمندان و بخش‌های بیمارستان که غالباً سالمندان در آن بستری هستند می‌توانند معیارهای هوش اخلاقی، نوع‌دوستی و رضایت از زندگی را موردنظر قرار دهند تا پرستاران با نگرش بهتر به سالمندان را استخدام کنند.

در زمینه محدودیت‌های مطالعه می‌توان به این نکته اشاره کرد که مطالعه فقط در سبزواری انجام شده و جهت تعمیم هرچه بیشتر نتایج نیاز به انجام مطالعه در سطح استان است. با توجه به حجم کار پرستاران شاغل در بیمارستان‌های سبزواری، نداشتن زمان کافی جهت پر کردن پرسش‌نامه از محدودیت‌های پژوهش بود که با انتخاب زمان مناسب و دادن فرصت این محدودیت به طور نسبی کنترل شد. از مشکلات پژوهش می‌توان به انجام مطالعه در زمان شیوع بیماری کرونا اشاره کرد که پرستاران دچار استرس و فشار روانی بیشتری نسبت به قبل از شیوع این بیماری بودند.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

این مقاله با کد اخلاق IR.MEDSAB.REC.1398.114 در دانشگاه علوم پزشکی سبزواری تأیید شده است.

حامی مالی

معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی سبزواری اعتبار مالی مطالعه را فراهم کرده است.

مشارکت نویسندگان

مفهوم‌سازی: مصطفی راد، مریم قربانی، رها صالح‌آبادی؛ تحقیق و بررسی: مصطفی راد، مریم قربانی، رها صالح‌آبادی؛ ویراستاری و نهایی‌سازی نوشته: تمامی نویسندگان.

تعارض منافع

هیچ گونه تعارض منافع توسط نویسندگان بیان نشده است.

References

- [1] Liu D, Xi J, Hall BJ, Fu M, Zhang B, Guo J, et al. [Attitudes toward aging, social support and depression among older adults: Difference by urban and rural areas in China]. *Journal of Affective Disorders*. 2020; 274:85-92. [DOI:10.1016/j.jad.2020.05.052]
- [2] Mohammadi S, Nakhaei N, Borhani F, Roshanzadeh M. [Moral intelligence in nursing: A cross-sectional study in East of Iran (Persian)]. *Medical Ethics and History of Medicine*. 2013; 6(5):57-66. <http://ijme.tums.ac.ir/article-1-5211-en.html>
- [3] Mahmoodi A, Khani L, Ghaffari M. [The relationship moral intelligence and altruism with nurses attitude to the rights of patients (Persian)]. *Journal of Nursing Education*. 2016; 5(2):49-56. <http://jne.ir/article-1-651-en.html>
- [4] Askaryzade Mahani M, Arab M, Mohammadalizade S, Haghdoost AA. [Staff nurses knowledge of aging process and their attitude toward elder people (Persian)]. *Iran Journal of Nursing*. 2008; 21(55):19-27. <http://ijn.iuums.ac.ir/article-1-512-en.html>
- [5] Doherty M, Mitchell EA, O'Neill S. Attitudes of healthcare workers towards older people in a rural population: A survey using the Kogan scale. *Nursing Research and Practice*. 2011; 2011:352627. [DOI:10.1155/2011/352627]
- [6] São José JMS, Amado CAF, Ilinca S, Buttigieg SC, Taghizadeh Larsson A. Ageism in health care: A systematic review of operational definitions and inductive conceptualizations. *The Gerontologist*. 2019; 59(2):e98-108. [DOI:10.1093/geront/gnx020]
- [7] Soleimaninejad A, Abolfathi Momtaz Y, Taheri Tanjani P. [The relationship between gender and attitudes toward older adults among medical science students of Tehran city university (Persian)]. *Journal of North Khorasan University of Medical Sciences*. 2018; 10(3):21-8. <http://journal.nkums.ac.ir/article-1-1583-en.html>
- [8] Mohammadi MM, Esmailivand M. [Attitudes toward caring of the elderly from the perspective of nursing and midwifery students in Kermanshah province in 2015 (Persian)]. *Salmand: Iranian Journal of Ageing*. 2017; 11(4):476-83. [DOI:10.21859/sija-1104476]
- [9] Allen JO. Ageism as a risk factor for chronic disease. *The Gerontologist*. 2016; 56(4):610-4. [DOI:10.1093/geront/gnu158]
- [10] Kagan SH, Melendez-Torres GJ. Ageism in nursing. *Journal of Nursing Management*. 2015; 23(5):644-50. [Doi:10.1111/jonm.12191]
- [11] Mehri S, Hosseini MA, Fallahi-Khoshknab M, Mohammadi Shahbelaghi F, Akbari Zardkhaneh S. [Clarification of ageism in the care system (Persian)]. *Salmand: Iranian Journal of Ageing*. 2020; 15(1):14-27. [DOI:10.32598/sija.2020.3.170]
- [12] Reeve E, Low LF, Hilmer SN. Attitudes of older adults and caregivers in Australia toward deprescribing. *Journal of the American Geriatrics Society*. 2019; 67(6):1204-1210. [DOI:10.1111/jgs.15804]
- [13] North MS, Fiske ST. [Modern attitudes toward older adults in the aging world: A cross-cultural meta-analysis]. *Psychological Bulletin*. 2015; 141(5):993-1021. [DOI:10.1037/a0039469]
- [14] Sanagoo A, Bazayr A, Chehrehgosha M, Gharanjic S, Noroozi M, Pakravan Far S, et al. [People attitude toward elderly in Golestan province 2009 (Persian)]. *Journal of Research Development in Nursing and Midwifery*. 2012; 8(2):24-9. <http://nmj.goums.ac.ir/article-1-156-fa.html>
- [15] Keidar D, Yagoda A. Emotional Intelligence, moral, ethics, bioethics and what is in between. *Medical Law*. 2014; 33(3):131-59. [PMID]
- [16] Khajavi Z, Vaezzadeh N, Mousavinasab SN, Azimi Lolaty H. [Relationship between ethical intelligence and professional behavior in nurses (Persian)]. *Journal of Mazandaran University of Medical Sciences*. 2020; 30(185):86-95. <http://jmums.mazums.ac.ir/article-1-13709-en.html>
- [17] Hosainabadi Z, Veisani Y, Hosainabadi P, Mohamadian F. [Relationship between quality of life and job satisfaction in staffs of Ilam University of Medical Sciences (Persian)]. *Journal of Preventive Medicine*. 2018; 5(1):12-9. <http://jpm.hums.ac.ir/article-1-276-en.html>
- [18] Stenhagen M, Ekström H, Nordell E, Elmståhl S. Accidental falls, health-related quality of life and life satisfaction: A prospective study of the general elderly population. *Archives of Gerontology and Geriatrics*. 2014; 58(1):95-100. [DOI:10.1016/j.archger.2013.07.006]
- [19] Khamisa N, Oldenburg B, Peltzer K, Ilic D. Work related stress, burnout, job satisfaction and general health of nurses. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2015; 12(1):652-66. [DOI:10.3390/ijerph120100652]
- [20] Alizadeh H, Jabbarzadeh S, Mahmoudi Z, Ara F. [Comparative analysis of general health and life satisfaction among special and general wards (Persian)]. *Iran Journal of Nursing*. 2017; 30(105):80-9. [DOI:10.29252/ijn.30.105.80]
- [21] Rejeh N, Heravi-Karimooi M, Montazeri A, Foroughan M, Vaismoradi M. Psychometric properties of the Iranian version of the Kogan's attitudes toward older people scale. *Japan Journal of Nursing Science*. 2012; 9(2):216-22. [DOI:10.1111/j.1742-7924.2012.00204.x]
- [22] Kajbaf MB, Sajjadian E, Nouri A. [A study of factor structure, validity and reliability of pro-social tendencies measure revised questionnaire among university students (Persian)]. *Journal of Applied Sociology*. 2010; 21(2):101-18. https://jas.ui.ac.ir/article_18155.html
- [23] Mostafaei A, Ghaderi D. [Relationship between emotional intelligence and psychological capital with life satisfaction in elderly (Persian)]. *Journal of Gerontology*. 2019; 3(4):51-8. [DOI:10.29252/joge.3.3.51]
- [24] Bayani AA, Mohammad Koocheky A, Goodarzi H. [The reliability and validity of the satisfaction with life scale (Persian)]. *Journal of Iranian Psychologists*. 2007; 3(11):259-65. http://jip.azad.ac.ir/article_512406_en.html
- [25] Taghavi SMR. [Validity and reliability of the General Health Questionnaire (GHQ-28) in college students of Shiraz University (Persian)]. *Journal of Psychology*. 2002; 5(4):381-98. <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?ID=20097>
- [26] Artishedar A, Mortaga Gasemi M, Agajanjamaat MH, Ghahremani Z. [Attitudes toward elderly among nurses working in medical-surgical wards in Zanjan hospitals, 2012 (Persian)]. *Preventive Care in Nursing and Midwifery Journal*. 2015; 4(2):81-90. <http://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?ID=238023>
- [27] Adibelli D, Kılıç D. Difficulties experienced by nurses in older patient care and their attitudes toward the older patients. *Nurse Education Today*. 2013; 33(9):1074-8. [DOI:10.1016/j.nedt.2012.04.002]

- [28] Hamedanizadeh F, Motahedian Tabrizi E, Sarhangi F, Zigheymat F. [A study of attitude among nurses to nursing care of old patients (Persian)]. *Kowsar Medical Journal*. 2008; 13(3):253-8. <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?ID=86955>
- [29] Mansouri Arani MR, Aazami S, Azami M, Borji M. Assessing attitudes toward elderly among nurses working in the city of Ilam. *International Journal of Nursing Sciences*. 2017; 4(3):311-3. [DOI:10.1016/j.ijnss.2017.06.009]
- [30] Sharafi H, Khonji A, Rooshenas Z, Rezaei F. [The attitude of nurses working in educational hospitals of Bandar Abbas University of Medical Sciences toward the elderly-2017 (Persian)]. *Development Strategies in Medical Education*. 2018; 5(1):34-41. <http://dsme.hums.ac.ir/article-1-167-fa.html>
- [31] Gholizadeh A, Jafar Jalal E, Haghani H. [Attitude of nurses toward the care of elderly patients with delirium and the influential factors in the teaching hospitals affiliated to Iran University of Medical Sciences (2017) (Persian)]. *Iran Journal of Nursing*. 2018; 31(114):49-64. [DOI:10.29252/ijn.31.114.49]
- [32] Söderhamn O, Lindencrona C, Ek AC. Ability for self-care among home dwelling elderly people in a health district in Sweden. *International Journal of Nursing Studies*. 2000; 37(4):361-8. [DOI:10.1016/S0020-7489(00)00015-8]
- [33] Hosseini Seresht A, Nasiri Ziba F, Kermani A, Hosseini F. [Assessment of nursing students and clinical nurses' attitude toward elderly care (Persian)]. *Iran Journal of Nursing*. 2006; 19(45):57-67. <http://ijn.iuums.ac.ir/article-1-136-en.html>
- [34] Sotoodeh H, Shakerinia I, Kheyrafi M, Dargahi Sh, Ghasemi Jobaneh R. [Surveying the relationship between spiritual and moral intelligence and the psychological well-being of nurses (Persian)]. *Medical Ethics and History of Medicine*. 2016; 9(1):63-73. <http://ijme.tums.ac.ir/article-1-5703-en.html>
- [35] Mohamadi J, Ghazanfari F, Azizi A. [Relationship between moral intelligence and nurses' quality of work life (Persian)]. *Iran Journal of Nursing*. 2014; 27(90-91):54-64. [DOI:10.29252/ijn.27.90.54]
- [36] Alavi A, Zargham-Boroujeni A, Yousefy AR, Bahrami M. Altruism, the values dimension of caring self-efficacy concept in Iranian pediatric nurses. *Journal of Education and Health Promotion*. 2017; 6:8. [DOI:10.4103/jehp.jehp_142_14]
- [37] van der Wath A, van Wyk N. A hermeneutic literature review to conceptualise altruism as a value in nursing. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*. 2020; 34(3):575-84. [DOI:10.1111/scs.12771]
- [38] Nasrabadi AR, Dibaji Forooshani ZS, Rafiee F. Altruism the essence of the Iranian nurses' job satisfaction: A qualitative study. *Global Journal of Health Science*. 2016; 8(8):13-9. [DOI:10.5539/gjhs.v8n8p13]